

Begäran om utlåtande om utkastet till statsrådets förordning om vissa operationer och medicinska åtgärder och om utkasten till ändringarna i centraliseringsförordningen och i jourförordningen

Inledning

Social- och hälsovårdsministeriet ber om ert utlåtande om utkastet till statsrådets förordning om vissa operationer och medicinska åtgärder, utkastet till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om arbetsfördelning och centralisering av vissa uppgifter inom den specialiserade sjukvården (582/2017, centraliseringsförordningen) och utkastet till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om grunderna för brådskande vård och förutsättningarna för jour inom olika medicinska verksamhetsområden (583/2017, jourförordningen).

Förslagen hänför sig till verkställandet av regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering och de ändringar i hälso- och sjukvårdslagen gällande operativ verksamhet, jour dygnet runt och terapigarantin för barn och unga som redan har trätt i kraft.

I utkastet till statsrådets förordning om vissa operationer och medicinska åtgärder föreslås bestämmelser om förutsättningarna för att utföra dagkirurgiska operationer och sådana operationer med kortvarig eftervård som kräver operationssal och anestesi vid vissa sjukhus som inte har jour dygnet runt inom flera specialområden. Dessutom föreslås bestämmelser om förutsättningarna för att utföra vissa åtgärder som förutsätter anestesilogisk kompetens också vid andra sjukhus och verksamhetsenheter. I de föreslagna bestämmelserna föreskrivs också om upphandlingen av operationerna och åtgärderna i fråga. Förordningen hänför sig till de ändringar i hälso- och sjukvårdslagen som gäller operativ verksamhet och jour dygnet runt.

I början av 2025 bad social- och hälsovårdsministeriet välfärdsområdena och intressentgrupper som representerar medicinsk kompetens om synpunkter på hur det bör föreskrivas om operationer och åtgärder. Utifrån de synpunkter som lämnats in föreslås det att det i förordningen ska föreskrivas om allmänna förutsättningar för ordnande och produktion, operationer och åtgärder samt individuell bedömning av patienter i stället för att förteckna enskilda operationer och åtgärder.

I centraliseringsförordningen och i jourförordningen föreslås vissa ändringar av teknisk natur som förtydligar lagstiftningen i anslutning till de ändringar i hälso- och sjukvårdslagens jourbestämmelser som träder i kraft den 1 oktober 2025. I centraliseringsförordningen föreslås det också bestämmelser som preciserar välfärdsområdenas och HUS-sammanslutningens regionala uppgifter i anknytning till utvärderingen av psykoteraeutiska

och psykosociala metoder och till upprätthållandet av kompetensen och arbetsfördelningen i fråga om metoderna. I jourförordningen ändras bestämmelserna om inhämtandet av positivt utlåtande av samarbetsområdets övriga välfärdsområden vid beviljande av undantagstillstånd från social- och hälsovårdsministeriet gällande antalet förlossningar.

Bakgrund

I hälso- och sjukvårdslagen har det godkänts ändringar som hänför sig till jour dygnet runt och operativ verksamhet. En del av ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2025 och en del träder i kraft den 1 oktober 2025. I och med ändringarna i 45 § i hälso- och sjukvårdslagen får en del av sådan dagkirurgi och kirurgi som kräver endast kortvarig eftervård, vilka kräver operationssal och anestesi, utföras vid välfärdsområdenas sjukhus som finns i Kemi, Oulainen, Salo, Nyslott och Valkeakoski och vid HUS-sammanslutningens sjukhus, även om jour dygnet runt inom flera specialområden inte upprätthålls vid dessa sjukhus. Dessutom får vissa åtgärder som förutsätter anestesilogisk kompetens utföras också vid andra verksamhetsenheter. I lagen föreskrivs det också om förutsättningarna för upphandling av sådana operationer och åtgärder av privata tjänsteproducenter samt om vissa förutsättningar i anslutning till verksamheten. Med stöd av det bemyndigande att utfärda förordning som finns i lagen utfärdas närmare bestämmelser om dessa operationer och åtgärder genom förordning av statsrådet.

I fortsättningen, från och med den 1 oktober 2025, har varje välfärdsområde ett universitetssjukhus eller centralsjukhus som finns på en angiven ort och som får och är skyldigt att upprätthålla sådan jour dygnet runt inom flera specialområden som är tillgänglig för befolkningen och säkerställer sjukhusets verksamhet. I Nyland kan dock HUS-sammanslutningen på eget beslut driva sådana sjukhus också på andra orter än Helsingfors. I lagen upphävs den bestämmelse enligt vilken social- och hälsovårdsministeriet kan bevilja undantagstillstånd för upprätthållande av jour dygnet runt inom primärvården och akutmedicinen, och i fortsättningen föreskrivs det i lagen om de verksamhetsenheter där jour dygnet runt inom primärvården får upprätthållas. På grund av dessa ändringar och termändringarna i lagen behöver jourförordningen och centraliseringsförordningen ändras.

Den 1 maj 2025 trädde det i kraft en bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen enligt vilken man inom primärvården ska inleda korttidspsykoterapi eller strukturerad och tidsbegränsad psykosocial behandling som grundar sig på psykologisk interaktion i fråga om barn och unga under 23 år inom 28 dygn från det att behovet av sådan behandling konstaterades, om inte medicinska, terapeutiska eller andra motsvarande omständigheter kräver något annat (en så kallad terapigaranti för barn och unga). Den ändring som föreslås i centraliseringsförordningen vad gäller utvärderingen av psykoterapeutiska och psykosociala metoder och upprätthållandet av kompetensen och arbetsfördelningen i fråga om metoderna hänför sig till genomförandet av lagstiftningen om terapigaranti för barn och unga, även om den gäller befolkningen i alla åldrar.

Målsättningar

Syftet med bestämmelserna i statsrådets förordning om vissa operationer och medicinska åtgärder är att säkerställa att patientsäkerheten upprätthålls. Målet är att skapa reglering som förblir aktuell oberoende av den medicinska utvecklingen.

Genom den ändring som gäller utvärderingen av psykoterapeutiska och psykosociala metoder och upprätthållandet av kompetensen i fråga om metoderna eftersträvas jämlik service och användning av effektiva metoder inom servicesystemet i hela Finland samt betonas universitetssjukhusens samordnande roll inom sina samarbetsområden. Syftet med den ändring som gäller förlossningstillståndet är att göra ansökningsprocessen enklare.

Syftet med de övriga ändringarna i jourförordningen och centraliseringsförordningen är att bestämmelserna på förordningsnivå ska vara i linje med den reviderade lagstiftningen och de begrepp som används i den.

Svarsanvisningar för mottagare

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlaatande.fi. Den som lämnar utlåtande måste registrera sig och logga in i tjänsten utlaatande.fi. Närmare anvisningar om hur tjänsten används finns under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar på webbplatsen utlaatande.fi. Om du behöver hjälp med att ta i bruk tjänsten kan du kontakta justitieministeriet per e-post på adressen lausuntopalvelu.om@gov.fi. Vi ber de ministerier som använder VAHVA att även föra in utlåtandet under ärende VN/30743/2024 i VAHVA.

Skriftliga utlåtanden kan också skickas till social- och hälsovårdsministeriet via e-post på adressen kirjaamo.stm@gov.fi. Ange diarienummer VN/30743/2024 i meddelandet. Dessutom ska de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Utlåtanden kan också sändas per post till adressen

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
00023 STATSRÅDET

Om utlåtandet har lämnats in i utlåtandetjänsten behöver det inte skickas separat till social- och hälsoministeriet per e-post eller post.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras också på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskod STM140:00/2024). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett foljebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats in på utlaatande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla i utlåtandetjänsten. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret i utlåtandetjänsten.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om utlåtanden som privatpersoner lämnat in till registratorskontoret inte skulle publiceras på webben, kan alla ta del av dem i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet genom att

kontakta ministeriet.

Alla har rätt att lämna ett utlåtande.

Tidtabell

Utlåtandena ska ha inkommit **senast den 25 juni 2025**.

Beredare

Ytterligare information ges av

Sirkku Pikkujämsä, medicinalråd, tfn 0295163014, (servicesystemet och medicin)

Merituuli Mähkä, regeringsråd, tfn 0295163575, (lagstiftning)

Helena Vorma, medicinalråd, tfn 0295163388 (psykoterapeutiska och psykosociala metoder)

E-postadresserna har formen `fornamn.efternamn@gov.fi`

Bilagor:

[asetus eräistä leikkauksista ja toimenpiteistä 14.5.2025.pdf](#)

[keskittämisasetus 14.5. fi.pdf](#)

[päivystysasetus 14.5.pdf](#)

[Rinnakkaistekstit fi.pdf](#)

[operationer åtgärder förordningen 14.5.2025 sv.pdf](#)

[journförordningen 14.5._sv.pdf](#)

[centraliseringsförordningen 14.5.2025 sv.pdf](#)

[parallelltext.pdf](#)

[Asetusmuistio leikkautoiminta yms 14.5.2025.pdf](#)

[lausujalista.pdf](#) - 15.5.2025: Päivitetty jakelulista/uppdaterad sändlista

Sändlista:

Gynekologisen Kirurgian Seura ry

Lihavuus- ja metaboliakirurgian yhdistys

Pään ja kaulan kirurgia ry

Pään ja kaulan kirurgia ry

Rintarauhaskirurgia ry

Suomen akuuttilääketieteen yhdistys ry
Suomen anesthesiologiyhdistys ry
Suomen Angiologiyhdistys
Suomen Erikoislääkäriyhdistys ry SELY
Suomen Erikoislääkäriyhdistys ry SELY
Suomen Gastroenterologiyhdistys ry
Suomen Gastrokirurgit ry
Suomen Gynekologiyhdistys ry
Suomen Hammaslääkäriliitto ry
Suomen hammaslääkäriseura Apollonia
Suomen hammaslääkäriseura Apollonia, Lasten hammashoidon jaosto
Suomen Kardiologinen seura
Suomen Keuhkolääkäriyhdistys
Suomen Kirurgiyhdistys ry
Suomen Kliinisen neurofysiologian yhdistys
Suomen Korvakirurgiyhdistys
Suomen Käsikirurgiyhdistys ry
Suomen lastenkirurgiyhdistys Sulamaa-seura ry
Suomen Lastenlääkäriyhdistys ry
Suomen Lastenneurologinen Yhdistys ry
Suomen leuka- ja kasvokirurgian yhdistys ry
Suomen Lääkäriliitto ry
Suomen Neurokirurginen yhdistys SNKY
Suomen Onkologiyhdistys
Suomen Ortopediyhdistys Ry (SOY)
Suomen Ortopediyhdistys Ry (SOY)
Suomen Palliativisen lääketieteen yhdistys SPLY
Suomen Plastiikkakirurgiyhdistys ry
Suomen Plastiikkakirurgiyhdistys ry
Suomen Psykiatriyhdistys
Suomen Radiologiyhdistys
Suomen Rinologiyhdistys
Suomen silmälääkäriyhdistys ry
Suomen suu- ja leukakirurgiyhdistys
Suomen Thoraxkirurgiyhdistys ry
Suomen Transplantaatiokirurginen yhdistys ry
Suomen Traumatologinen yhdistys ry
Suomen Urologiyhdistys ry
Suomen Verisuonikirurginen Yhdistys ry
Suomen Verisuonikirurginen Yhdistys ry
Suomen Yleislääketieteen yhdistys
Suomen Yleislääkärit GPF ry
Valtakunnallinen kansanterveystyön johtajaverkosto
Valtakunnallinen kansanterveystyön johtajaverkosto
Valtakunnallinen kansanterveystyön johtajaverkosto

Lausunnonantajan lausunto

Kommentarer om förslaget till statsrådets förordning om vissa operationer och medicinska åtgärder. Är den föreslagna förordningen tydlig och genomförbar, och har de väsentliga frågorna beaktats i den? Om ni inte tycker det, hur bör den ändras?

Kommentarer om den föreslagna ändringen av 4 § i centraliseringsförordningen (arbetsfördelningen i fråga om psykoterapeutiska och psykosociala metoder)

Kommentarer om de andra föreslagna ändringarna i centraliseringsförordningen och jourförordningen

Cantell-Forsbom Anna
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Mähkä Merituuli
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö